«آداب و اعمال ماه ربیع الاول»

شب اوّل :

این شب در سال سیزدهم بعثت، مبداء هجرت حضرت رسول صلّی الله علیه و آله از مکّه معظّمه به مدینه منوّره بود و در آن شب در غار ثور مخفی شد و حضرت امیر علیه السّلام جان خود را فدای جان شریف او نمود و در جای آن حضرت خوابید ... و این آیه در شأن ایشان نازل شد : ((وَ مِنَ النَّاسِ مَن یشری نَفسَهُ ابتِغَآءَ مَرضَاتِ اللّهِ)) (مفاتیح الجنان . فصل نهم . در اعمال ماه ربیع الأوّل).

روز اوّل :

۱- روزه . ۲- زیارت : مناسب است زیارت جناب رسول الله صلّی الله علیه و آله و سلّم و امام امیرالمؤمنین علی علیه السّلام در این روز (مفاتیح الجنان . فصل نهم . در اعمال ماه ربیع الأوّل) .

روز هشتم:

۱- حزن و اندوه از شهادت حسن عسکری علیه السّلام و عرض تسلیت به حضرت بقیه الله عجّل الله تعالی فرجه الشّریف : در این روز وفات امام ابی محمّد الحسن الزّکی العسکری علیه السّلام واقع گردیده و برای مراقب سزاوار است که در این روز، محزون و اندوهناک باشد بویژه از لحاظ این که صاحب مصیبت در آن روز، حجّت عصر و امام زمان او ارواح العالمین فداه و علیه و علی آبائه صلوات الله می باشد و به آنچه او را در نظر آید آن حضرت را زیارت کند و امام علیه السّلام را به آنچه مناسب داند تعزیت و تسلیت گوید؛

۲- آغاز امامت، ولایت و خلافت حضرت بقیه الله عجّل الله تعالی فرجه الشّریف : سپس به شکرانه ی خلافت امام علیه السّلام خدای را شکر گوید و از غیبت و دوری او اظهار تأثّر نماید و زمان ظهور و فوائدی که از آن عاید می گردد و انوار و خیرات و برکاتی که به مردم می رسد به یادآورد (المراقبات .ص ۷۵).

۳- زیارت : مناسب است زیارت آن دو امام بزرگوار در این روز (مفاتیح الجنان . فصل نهم . در اعمال ماه ربیع الأوّل).

روز نهم:

۱- در این روز تنها یک روایتی وارد شده که در آن هلاک ((دشمن خدا)) اتّفاق افتاده است. این روز، روز سرور شیعیان آل محمّد صلوات الله علیهم اجمعین می باشد. و بین شیعیان این امر مشهور گشته و هر چند سایر روایات موافق و مساعد با آن نیست لکن ممکن است که تقیه اقتضای تغییر وقت را نموده باشد. (المراقبات . ص ۷۶) .

۲- روز اوّل امامت حضرت ولی عصر بقیه الله عجّل الله تعالی فرجه الشّریف (مفاتیح الجنان . فصل نهم . در اعمال ماه ربیع الأوّل) .

روز دهم :

تزویج رسول خدا صلّی الله علیه و آله و سلّم با{حضرت}خدیجه علیها السّلام در این روز صورت گرفت ...(المراقبات .ص ۷۶) .

روز دوازدهم :

به روایتي ولادت حضرت رسول صلّی الله علیه و آله و سلّم می باشد. همچنین در این روز پیامبر صلّی الله علیه و آله و سلّم در سال سیزدهم بعثت وارد مدینه شدند (و پس از ورود ایشان به مدینه ؛ هجرت ایشان،مبداء تاریخ اسلامی قرار گرفت) (مفاتیح الجنان . فصل نهم . در اعمال ماه ربیع الأوّل)

روز هفدهم:

ولادت باسعادت و با برکت خاتم الأنبیاء حضرت محمّد بن عبدالله صلّی الله علیه و آله و سلّم می باشد و معروف آن است که ولادت با سعادتش در مکّه معظّمه در خانه ی خود آن حضرت واقع شده در روز جمعه در وقت طلوع فجر در عام الفیل در ایام سلطنت انوشیروان عادل. همچنین در این روز شریف در سال ۸۳ ه.ق ولادت با برکت حضرت امام جعفر صادق علیه السّلام واقع شده است و باعث مزید فضل و شرافت این روز گردیده است (مفاتیح الجنان . فصل نهم . در اعمال ماه ربیع الأوّل) .

اعمال مهمّه در این روز:

۱- غسل .

۲- روزه : از برای آن فضیلت بسیار است و روایت شده هر که این روز را روزه بدارد ثواب روزه ی یک سال را خدا برای او می نویسد و این روز یکی از آن چهار روز است که در تمام سال به فضیلت روزه ممتاز است.

۳- زیارت : زیارت حضرت رسول صلّی الله علیه و آله و سلّم و همچنین زیارت امام امیرالمؤمنین علیه السّلام .

۴- نماز : دو رکعت نماز که در هر رکعتی یک مرتبه حمد و ده مرتبه سوره قدر و ده مرتبه سوره اخلاص است، بگزارد و پس از نماز در محلّ نماز بنشیند و دعائی که روایت شده است بخواند : اَللّٰهُمَّ آنتَ حَی لاَ تَمُوتُ ...

۵- تصدّق و خیرات : مسلمانان این روز را تعظیم بدارند و تصدّق و خیرات نمایند و مؤمنین را مسرور کنند و به زیارت مشاهد مشرّفه بروند. (مفاتیح الجنان . فصل نهم . در اعمال ماه ربیع الأوّل) .

۶- عید گرفتن : به آنچه موافق حقیقت عید است (عمل کند) یعنی به آنچه که در شرع وارد گشته نه آنچه خلاف مقرّرات شرع باشد همچنان که عادت و سنّت پاره ای از نادانان است که به لهو و لعب بلکه پاره ای از افعال حرام می پردازند.

ا : حقیقت عید : عید عبارت از ... موسمی است که (حق متعال) ، نیکوکار و بدکار را برای حضور در برابر خویش به عرض خاکساری و مسکنت و اظهار مراسم عبودیت خوانده تا در آن، جایزه و بخشش کند و لباس امان و خلعت بر آنان بپوشاند ...

ب : برای هر مجلسی لباس مخصوصی و زینتی مناسب آن لازم است و لباس شایسته ی اهل چنین مجلس(ی)، لباس تقوا و تاج آنها، تاج کرامت و وقار می باشد ؛ یعنی لباس اهل این مجلس تخلّق به اخلاق حسنه و تاج معارف ربّانیه و تطهیر آنها، پاکیزه ساختن دل از اشتغال به غیر خدا و بوی خوش ایشان، ذکر خدا و درود بر رسول خدا و آل طاهرین او{علیهم السّلام} است (المراقبات .ص۸۱ - ۸۴) .

.....

کتاب شریف ((مفاتیح الجنان)) تألیف محدّث بزرگ حاج شیخ عبّاس قمی رحمه الله می باشد.

کتاب شریف ((المراقبات)) تألیف عارف کامل میرزا جواد آقا ملکی تبریزی رحمه الله می باشد. * اندکی از کلمات و عبارات کتاب المراقبات در مورد این ماه با ادبیات روان تری نوشته شده است و با متن اصلی کتاب تفاوت ناچیزی دارد.

وقایع :

شب اوّل ربیع الأوّل سال ۱۳ بعثت ؛ هجرت پیامبر صلّی الله علیه و آله و سلّم از مکّه به مدینه وجان فشانی امام امیرالمؤمنین علیه السّلام و خوابیدن در بستر ایشان برای حفظ جان پیامبر صلّی الله علیه و آله و سلّم

۸ ربیع الأوّل سال ۲۶۰ ه.ق ؛ شهادت حضرت امام حسن عسکری علیه السّلام در سنّ ۲۸ سالگی و آغاز امامت و ولایت و خلافت حضرت بقیه الله الأعظم عجّل الله تعالی فرجه الشّریف از لحظه ی شهادت امام حسن عسکری علیه السّلام .

۹ ربیع الأوّل ؛ هلاکت غاصب دوم .

۱۰ ربیع الأوّل ؛ سالروز ازدواج حضرت محمّد صلّی الله علیه و آله و سلّم با حضرت خدیجه علیها السّلام .

۱۴ ربیع الأوّل سال ۶۴ ه.ق ؛ به درک رفتن یزید بن معاویه لعنه الله علیهما

۱۷ربیع الأوّل سال عام الفیل ؛ ولادت با سعادت و با برکت حضرت محمّد صلّی الله علیه و آله و سلّم و در سال ۸۳ ه.ق ولادت با سعادت و با برکت حضرت امام جعفر صادق علیه السّلام .